

6

การบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี The Online Learning Management Case Study : Udonthani Rajabhat University

---

โยชิตา หลวงสุรินทร์ และ ธีศรัฐาพัฒน์ ยุกตานนท์
Yosita Luangsurin and Taschatat Yuktananda

การบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

The Online Learning Management Case Study :
Udonthani Rajabhat University

โยชิตา หลวงสุรินทร์¹ และ ทัศนัฐชาพัฒน์ ยุktananda²

Yosita Luangsurin and Taschapat Yuktananda

¹วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ หลักสูตรการจัดการภาครัฐ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี
20131 ประเทศไทย e-mail : yosita.luangsurin@gmail.com

Graduate School of Commerce, Public Management, Burapha University,
Chon buri 20131, Thailand e-mail : yosita.luangsurin@gmail.com

²คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก กรุงเทพฯ 10220 ประเทศไทย
e-mail : 3orchid.co.ltd@gmail.com

The Faculty of Liberal Arts, Kirik University, Bangkok 10220, Thailand
e-mail : 3orchid.co.ltd@gmail.com

Received : December 8, 2020 Revised : February 24, 2021 Accepted : February 25, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 99 คน ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตร Yamane (1973 : 237) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 และสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Key Informants) และวิจัยเชิงคุณภาพโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Positive Sampling) จำนวน 10 คน เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{x} = 3.20$) ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ ($\bar{x} = 3.08$) ด้านโครงสร้างการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{x} = 3.08$) ด้านประสิทธิภาพการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{x} = 3.06$) ด้านประเมินผลการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{x} = 3.06$) และด้านนโยบายการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{x} = 3.00$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการออนไลน์กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พบว่า

1) ควรสร้างความเข้าใจให้นักศึกษาโดยการกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนออนไลน์ให้มีมาตรการความปลอดภัยเพื่อปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เรียน เพิ่มช่องทางการช่วยเหลือและคำแนะนำการใช้งานระบบไว้อย่างเหมาะสม เน้นการสร้างยุทธศาสตร์ที่ปรับปรุงโครงสร้างการเรียนออนไลน์มีความน่าเชื่อถือ และตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม

2) ควรมีการกำหนดนโยบายการเรียนออนไลน์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อให้นักศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้น

3) ควรส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องกับการเรียนออนไลน์มีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอนโดยการวางแผนขั้นตอนการดำเนินการ การพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนและการติดตามผล

4) ควรติดตามผลผลการดำเนินโครงการเรียนออนไลน์โดยการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่อำนาจของผู้รับชอบโครงการตามสัดส่วนที่ได้รับมอบหมาย และให้ติดตามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ; การเรียนออนไลน์; มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Abstract

The purposes of this research were to 1) investigate online learning management at Udonthani Rajabhat University, and 2) analyze

the guideline for the development of the online learning management. This research methodology was mixed method approach: qualitative and quantitative research design. The samples used for quantitative research was 99 personnel of Udonthani Rajabhat University obtained by determining the sample size using Yamane's formula (1973 : 237), at the confidence level of 95% and the margin error of 0.05. Besides, ten key informants were randomized by probability samplings and positive sampling for in-depth interviews. The research methods used were questionnaires and interviews. The data received were analyzed by frequency, percentage, classification of data, and organized information system, prepared a data editor and analyzed the data.

The results of study were :

1. The results of the overall online management aspects was at moderate level ($\bar{x} = 3.08$). When considered at each aspect from the highest to the lowest mean, the aspect of the online learning participation received the highest mean ($\bar{x} = 3.20$). Next on down were: strategic planning ($\bar{x} = 3.08$), online learning structure ($\bar{x} = 3.08$), online learning efficiency ($\bar{x} = 3.06$), online learning evaluation ($\bar{x} = 3.06$), and online learning policy ($\bar{x} = 3.00$), respectively.

2. The results of the analysis for the development of the online management guideline were as follows:

2.1) The involved people should set the preventive measures for student safety in order to protect the student personal data. Besides, they should increase channel for student assistance and advisory. Moreover, they should emphasize the building strategy to develop the reliable online learning structure and respond properly to student needs.

2.2) The online learning policy should be established and consistent with the subject matter to increase the student knowledge.

2.3) The involved people should be encouraged to take part in the development of the instructional materials for online learning at each step as follows: planning the implementation process, developing of teaching and learning approaches and monitoring results.

2.4) The results of the implementation of the online learning program should be monitored by decentralizing the authority to the persons who are responsible for the project according to the assigned proportion authority and be followed up regularly to ensure efficiency and effectiveness.

Keywords : Management; Online Learning; Udonthani Rajabhat University

บทนำ

จากสถานการณ์ทั่วโลกที่มีความน่าเป็นห่วงในหลายเรื่องๆ แต่เป็นที่น่าจับตามองมากที่สุด คือ การเจ็บป่วยของประชาชนในแต่ละประเทศ จากสาเหตุแพร่ระบาดของติดเชื้อไวรัสและยังส่งผลกระทบต่อในวงกว้างลุกลามไปทั่วโลกในขณะนี้ จึงเป็นปัญหาหลักในการกระทบไปในทุกภาคส่วนของการดำรงชีวิตของประชาชนในแต่ละประเทศ การส่งเสริมคุณภาพชีวิตทั้งด้านร่างกายและทางการศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงสภาพแวดล้อมระดับอาชญากรรม การจัดการทางสังคมให้แก่ประชาชน ระบบการศึกษาและความเชื่อการจัดการความช่วยเหลือสำหรับสาธารณะ การให้ความคุ้มครองทางสังคม การบรรเทาภัยพิบัติ บริการที่ภาครัฐจัดสรรให้แก่ประชาชนโดยครอบคลุมถึงวงจรชีวิต ซึ่งรวมถึงการศึกษา การดำเนินชีวิตของประชาชนในแต่ละวัน นอกจากนี้ สวัสดิการสังคมต่าง ๆ การให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มที่มีรากฐานและการพัฒนาในระบบค่านิยมด้านสังคมและวัฒนธรรม ค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นที่ตกผลึกในระบบค่านิยมทาง

สังคม ซึ่งช่วยให้สถาบันทางสังคมมีหน้าที่จะต้องดูแลสมาชิกในสังคมประเทศไทย ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน การจัดระบบการศึกษา การจัดการเรื่องทางไกลจากโรคและการป้องกันที่ดีภายใต้ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม โดยมีการแบ่งปันหลอมรวมการเรียนรู้ด้วยกันในระดับสังคมชุมชน และท้องถิ่น ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การป้องกันโรคร้ายต่าง ๆ ประเทศไทยในบริบทของประชาคมและวัฒนธรรมอาเซียนอาจแบ่งได้เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา และระบบความเชื่อในระบบสังคมและวัฒนธรรม โดยมีการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งเป็นค่านิยมพื้นฐานของระบบการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้เกิดความสมดุลของภาพรวมในระบบต่าง ๆ เพื่อความสอดคล้องกันระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา (ทิตินา แคมมณี, 2545 : 87-88)

สภาพสังคมในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่างานด้านสื่อสารมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและส่งผลกระทบต่อบุคคล องค์กรและสถาบันทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นอย่างยิ่งช่วยสนองต่อนโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมายสร้างภาพลักษณ์ที่ถูกต้องและพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นและดำรงอยู่ ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการทางด้าน เศรษฐกิจ ช่องทางการสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือสำคัญ ดังจะเห็นได้จากตลาดแรงงานที่เกี่ยวข้องต่างก็ให้ความสำคัญต่องานด้านสื่อสารมวลชน จึงต้องมีคุณภาพความรู้ความสามารถจริยธรรมและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน เพราะสื่อสารมวลชน คือ การบูรณาการความรู้จากหลากหลายศาสตร์เข้าด้วยกัน โดยคำนึงถึง ความสำคัญและความต้องการของทรัพยากรบุคคลเพื่อให้เรียนรู้มีคุณสมบัติเพียบพร้อมและมีทักษะความสามารถที่จะประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงสอดคล้องกับ ความต้องการของตนและสังคมตลอดจนสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้อย่างสมดุล ผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในเชิงรุกที่มีศักยภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามวิวัฒนาการของเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ จะต้องมีความรู้ ทักษะ มีความเป็นมืออาชีพ และมีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพในสายงานนิเทศศาสตร์สามารถ

ที่จะปฏิบัติงานได้ทันทีและมีศักยภาพภายในการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะของงานที่ตลาดแรงงานคาดหวัง บัณฑิตจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการดำรงตนให้เป็นส่วนหนึ่งที่ติดต่อสังคมมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งตรงกับนโยบายและปรัชญาของมหาวิทยาลัยความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีในการเรียนการสอนระบบออนไลน์ (สุมาลี สังข์ศรี, 2544 : 132)

การใช้รูปแบบของการสอนหรือการฝึกอบรมผ่านแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ในระบบเปิดหรือเรียกกันว่า หลักสูตรออนไลน์แบบเปิดหรือมหาชนเป็นรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้โดยไม่ค่าใช้จ่ายรองรับกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่ที่มีความต้องการในปัจจุบัน การเรียนรู้นวัตกรรมสื่อและเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดตั้งสำนักงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา (Inter University Network : UniNet) ซึ่งได้จัดทำโครงการ Thailand Cyber University เป็นโครงการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนออนไลน์ที่เน้นการเรียนการสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนไม่ได้พบกันเหมือนในชั้นเรียนปกติและได้ออกประกาศิให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์นั้น ยังมีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนนั้นประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ยังไม่มีการสังเคราะห์หรือวิจัยหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาและพัฒนาเพื่อจัดหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการด้านการจัดการเรียนการสอนในอนาคตของมหาวิทยาลัย ตอบสนองการเรียนรู้ร่วมกันและมีส่วนร่วมปฏิรูปการศึกษา (วิทยากร เชียงกุล, 2559)

สถานการณ์ปัจจุบันนักศึกษาไม่สามารถไปเรียนตามปกติได้เพราะการแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิดพบปัญหาการเรียนออนไลน์ คือ การเรียนออนไลน์ยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้สอนเพราะความไม่คุ้นชินกับการใช้เครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ และผู้เรียนต้องมีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อรองรับการเรียนการสอนออนไลน์ มีอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรพอสมควร และมีค่าใช้จ่ายใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้น รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ในเนื้อหาบทเรียนระหว่างผู้เรียนและผู้สอนลดน้อยลงไป ซึ่งอาจส่งผลต่อความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้การเรียนออนไลน์ผู้สอนและผู้เรียนต้องเตรียมตัวล่วงหน้าและเตรียมเครื่องมือสื่อสารให้พร้อมจึงจะสามารถเรียนได้ (สิริพร อินทสนธิ, 2563) ปัญหาและข้อจำกัดในการเรียนแบบปกติช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิดนักเรียนอาจจะติดเชือรหว่างเดินทางไปโรงเรียนและติดเชื้อจากทางเดินหายใจจากเพื่อนนักเรียนด้วยกันและความเสี่ยงเกิดจากครูที่เดินทางเยี่ยมบ้านนักเรียนช่วงเรียนปกติก็เกิดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและกระทบกับแผนการเรียนการสอนของโรงเรียน (จิรกิติ ทองปรีชา, 2563)

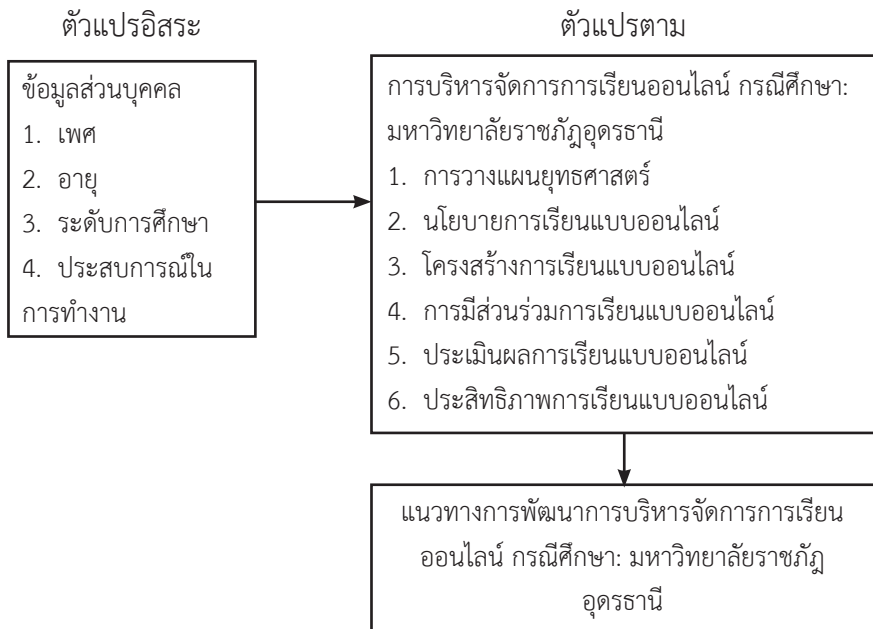
จากเหตุผลดังกล่าวซึ่งผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา และสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี รวมถึงหน่วยงานระดับอุดมศึกษาต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อแนวทางการดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ของทุกภาคส่วนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร คือ บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 1,024 คน
ข้อมูล ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2563

กลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนบุคลากรที่อยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
จำนวน 99 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มประชากรด้วยการใช้สูตรของ
Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่
ยอมรับได้ 0.05

จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 คน
เมื่อได้ กลุ่มตัวอย่าง จึงทำสุ่มตัวอย่างโดยแบบอาศัยความน่าจะเป็น

กลุ่มเป้าหมาย (Key Informants) ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อตอบ
วัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
พิจารณาจากความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ จำนวน 10 คน

ระยะเวลาศึกษาวิจัยในระหว่างเดือน เมษายน พ.ศ. 2563 ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้แก่ จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ ด้านนโยบายการเรียนแบบออนไลน์ ด้านโครงสร้างการเรียนแบบออนไลน์ ด้านการมีส่วนร่วมการเรียนแบบออนไลน์ ด้านประเมินผลการเรียนแบบออนไลน์ ด้านประสิทธิภาพการเรียนแบบออนไลน์ จำนวน 6 ด้าน ๆ ละ 7 ข้อ สำหรับเกณฑ์กำหนดระดับการมีส่วนร่วมซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ จากมากไปหาน้อย ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีโดยการสัมภาษณ์ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิตจำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .84 ซึ่งถือว่า แบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลครั้งต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้ (1) จัดทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือจากจำนวนบุคลากรที่มีการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ประกอบด้วย บุคลากรที่มีการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ทั้งหมด จำนวน 99 คน (2) การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 99 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์จำนวน 99 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ของการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Document Research) ทบทวนแนวคิดทฤษฎี (literature review) ที่เกี่ยวข้องและจัดทำแบบสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มีดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 59 คน เพศชาย จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่อายุตั้งแต่ 31-40 ปี จำนวน 42 คน รองลงมาคืออายุ 41-50 ปี จำนวน 20 คน มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ตั้งแต่ปริญญาตรี จำนวน 60 คน และปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 39 คน สำหรับประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่ตั้งแต่ 6-10 ปี จำนวน 68 คน และประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน ตามลำดับ

1.2 ระดับการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 3.20$) ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ได้ ($\bar{X} = 3.08$) ด้านโครงสร้างการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 3.08$) ด้านประสิทธิภาพการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 3.06$) ด้านประเมินผลการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 3.06$) และด้านนโยบายการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 3.00$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน อายุเฉลี่ย 40 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปและดำรงตำแหน่งผู้บริหารในมหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน ผลการศึกษา ดังนี้ (1) ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ โดยการสร้างความเข้าใจให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัย ควรมีการเรียนออนไลน์ที่มีมาตรการความปลอดภัยเพื่อปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เรียน ควรมีช่องทางการช่วยเหลือและคำแนะนำการใช้งานระบบไว้อย่างเหมาะสม ปรับปรุงโครงสร้างการเรียนออนไลน์มีความน่าเชื่อถือ (2) ด้านนโยบายการเรียนแบบออนไลน์ ควรมีนโยบายการเรียนออนไลน์ที่มีประโยชน์ต่อนักศึกษาและอาจารย์ ผู้สอนในรายวิชาให้ความสอดคล้องในการเพิ่มพูนความรู้ของนักศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ด้านโครงสร้างการเรียนแบบออนไลน์ ควรจัดทำโครงสร้างการเรียนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนเพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มความรู้มากขึ้น ควรเพิ่มช่องทางในการสื่อสารกับผู้สอน เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบและผู้เรียนด้วยกันให้ง่ายขึ้น และให้มีการเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (4) ด้านการมีส่วนร่วมการเรียนแบบออนไลน์ ควรส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนออนไลน์มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาการเรียน การสอนออนไลน์ มีส่วนร่วมออกแนวคิดในการนำเทคโนโลยีในการเรียนการสอนมาใช้ (5) ด้านประเมินผลการเรียนแบบออนไลน์ ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาการ

เรียนออนไลน์ อย่างสม่ำเสมอ สังเกตการณ์ในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนและผู้สอน (6) ด้านประสิทธิภาพการเรียนแบบออนไลน์ ควรมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปให้ผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและใช้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 59 คน เพศชาย จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 31-40 ปี จำนวน 42 คน รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 20 คน มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ตั้งแต่ปริญญาตรี จำนวน 60 คน และปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 39 คน สำหรับประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่ตั้งแต่ 6-10 ปี จำนวน 68 คน และประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน ผลการศึกษา ระดับการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 3.20$) และด้านนโยบายการเรียนแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 3.00$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนีย์ พลอยศรี (2551) ศึกษาการสร้างบทเรียนออนไลน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ เรื่อง เทคโนโลยีก่อนพิมพ์ เพื่อหาคุณภาพบทเรียนออนไลน์ พบว่า การเรียนออนไลน์ ต้องมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการเรียนและการประเมินผลเพื่อให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ให้มีการบริหารจัดการความปฏิสัมพันธ์ระหว่างบทเรียนกับวิธีการเรียนออนไลน์

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน ผลการศึกษา เน้นการวางแผนยุทธศาสตร์โดยการสร้างความเข้าใจให้นักศึกษา เน้นการเรียนออนไลน์อย่างปลอดภัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล ปรับปรุงโครงสร้างการเรียนออนไลน์ให้น่าเชื่อถือ กำหนดนโยบายการเรียนออนไลน์ให้มีประโยชน์ต่อนักศึกษา และผู้สอนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เน้นการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน

การตัดสินใจตามขั้นตอน และ ติดตามผลการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอเพื่อเกิดการพัฒนาต่อเนื่อง และเพิ่มประสิทธิภาพโดยการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังผู้รับผิดชอบตามสัดส่วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวกร แก้วรัตน์ (2546) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้เรื่องพื้นฐานไมโครโปรเซสเซอร์ โดยใช้การสอนผ่านเว็บกับการสอนปกติ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 42 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) สุ่มนักเรียนเข้ากลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การสอนผ่านเว็บจำนวน 21 คน และกลุ่มควบคุมที่เรียนจากการสอนปกติ จำนวน 21 คน ผลการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้การสอนผ่านเว็บกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ ศิริพงษ์ เสาภายน (2548) ให้ความหมายของทฤษฎีระบบ (System Theory) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาไว้ว่าเป็นวิธีการจัดการที่ผสมผสานหน้าที่การจัดการกิจกรรมการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์เข้าด้วยกัน โดยพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมภายนอกและต้องมี “ข้อมูล” เพื่อดำเนินงานสัมพันธ์กันเป็น “กระบวนการ” เพื่อให้ได้ “ผลลัพธ์” ออกมาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

6

จากการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กำหนดระเบียบปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ตามนโยบายของรัฐ
2. ประชาสัมพันธ์นโยบายการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์อย่างทั่วถึงให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อความเข้าใจในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. จัดทำวิธีการใช้เครื่องมือเรียนออนไลน์ให้ชัดเจนและกำหนดเป็นระเบียบวิธีการ สื่อสารให้ผู้สอน และผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น
2. ควรสนับสนุนงบประมาณให้นักศึกษาที่ต้องจัดหาอุปกรณ์มาเรียนออนไลน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการ และนำแบบแผนที่มีโครงสร้างดำเนินการที่ชัดเจนประกอบกับการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์แบบบูรณาการระหว่างเรียนทางโทรทัศน์กับเรียนทางอินเทอร์เน็ตผ่านแอปพลิเคชัน (Application)
3. ควรศึกษาในการนำนโยบายสาธารณะของภาครัฐในการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคีเครือข่าย
4. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางสภาพเศรษฐกิจระดับครัวเรือนที่ส่งผลต่อการเรียนระบบออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2542). *การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.
- จิริกิติ์ ทองปรีชา. (2563). *การบริหารจัดการการเรียนการสอน ภายใต้สถานการณ์ COVID - 19 ระดับมัธยมศึกษา*. (16 ตุลาคม 2020) สืบค้นจาก http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/files /2562_1597914679_6114832031.pdf.
- ทิตนา แคมมณี. (2545). *กระบวนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- วัฒน์ พลอยศรี. (2551). *การสร้างบทเรียนออนไลน์แบบมีปฏิสัมพันธ์เรื่องเทคโนโลยีก่อนพิมพ์. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.*

- วิทยากร เชียงกุล. (2559). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทย ให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ศิวกร แก้วรัตน์. (2546). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพื้นฐานไมโครโปรเซสเซอร์โดยใช้การสอนผ่านเว็บกับการสอนปกติสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีสถาบันราชภัฏเลย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ศิริพงษ์ เศาภายน. (2548). หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บ็ุก พอยท์.
- สิริพร อินทสนธิ. (2563). โควิด-19 : กับการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีศึกษารายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บ. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 22(2), 203.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2544). รายงานการวิจัยการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาสังคมไทยในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. (3rd, Ed). New York : Harper and Row Publications.